දුතියො පාඨො

දානං සග්ගස්ස සොපාණං

අම්හාකං භගවති පරිනිබ්බුතෙ පාටලීපුත්තසමීපෙ අඤ්ඤතරස්මිං ගාමෙ අඤ්ඤතරො දුග්ගතමනුස්සො වසති. සො පනෙකදිවසං අඤ්ඤතරං ගාමං ගච්ඡන්තො ද්වෙ සාටකෙ නිවාසෙත්වා මහන්තං අටවිං පාපුණි. තදෙවං දිස්වා එතස්ස වත්ථං ගණ්හිස්සාමීති එකො චොරො අනුබන්ධි. සො දූරතොව ආගච්ඡන්තං චොරං දිස්වා චින්තෙසි. අහමෙතස්මා පලායිතුං වා තෙන සද්ධිං යුජ්ඣිතුං වා න සක්කොමි අයමාගන්ත්වා අවස්සං අනිච්ඡන්තස්සාපි මෙ වත්ථං ගණ්හිස්සති. මයාපිස්ස නිරත්ථකෙන හරිතුං න සක්කා දානවසෙනස්ස දස්සාමීති සන්නිට්ඨානමකාසි. අථ චොරො ආගන්ත්වා වත්ථකං පරාමසි. අථ සො පුරිසො චිත්තං පසාදෙත්වා ඉමං මම වත්ථදානං භවභොගසුඛත්ථාය පච්චයො හොතූති වත්ථං දත්වා දුච්ඡාදිතත්තා මහාමග්ගං පහාය අඤ්ඤෙන ජංඝාමග්ගෙන ගච්ඡන්තො ආසිවිසෙන දට්ඨො කාලං කත්වා හිමවන්තප්පදෙසෙ ද්වාදසයොජනිකෙ කණකවිමානෙ නෙකච්ඡරාසහස්සපරිවුතො නිබ්බත්ති. විමානං පනස්ස පරිවාරෙත්වා තියොජනිකෙ ඨානෙ කප්පරුක්ඛා නිබ්බත්තිංසු. සො මහන්තං දිබ්බසම්පත්තිං දිස්වා සොමනස්සං පවෙදෙන්තො ආහ.

''පරිණාමිතමත්තෙන, දානස්ස සකසන්තකං,
දදාති විපුලං භොගං, දිබ්බමිස්සරියං වරං.''

(රසවාහිනී)

පදමාලාව

සොපාණං	**(නා)**	-	ඉණිමග
අම්හාකං	**(ස නා)**	-	අපගේ
භගවති පරිනිබ්බුතෙ	**(භාව සත්තමී)**	-	භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි
පාටලීපුත්තසමීපෙ	**(ස)**	-	පාටලීපුත්‍ර නගරය සමීපයේ
අඤ්ඤතරො	**(ස නා)**	-	එක්තරා
දුග්ගතමනුස්සො	**(ස)**	-	දුප්පත් මනුෂ්‍යයෙක්
ගච්ඡන්තො	**(කි)**	-	යන්නේ
සාටකෙ	**(නා)**	-	සළු
නිවාසෙත්වා	**(පූ ක්‍රි)**	-	හැඳ
අටවිං	**(නා)**	-	වනයකට
තදෙවං	**(සං)**	-	එදා මෙසේ
එතස්ස	**(ස නා)**	-	මොහුගේ
ගණ්හිස්සාමී	**(ක්‍රි)**	-	ගන්නෙමියි
අනුබන්ධි	**(ක්‍රි)**	-	ලුහුබැන්දේ ය
දූරතොව	**(සං)**	-	දුරින් ම

ආගචඡනතං	(ක්‍රි)	-	එන්නා වූ
අහමෙතසමා	(සං)	-	මම මොහු කෙරෙන්
පලායිතුං	(තු)	-	පලායන්නට
යුජඣිතුං	(තු)	-	යුද්ධ කරන්නට
අයමාගනත්වා	(සං)	-	මොහු අවුත්
අවසසං	(නි)	-	ඒකාන්තයෙන්
අනිචඡනතසසා' පි	(සං)	-	අකමැතිවූයේ නමුත්
මයාපිසස	(සං)	-	මා විසින් ද මොහුට
නිරතථකෙන	(නා)	-	නිෂ්ඵල වූවෙකු මෙන්
හරිතුං	(තුං)	-	ගෙනයන්නට
න සකකා	(නි)	-	නො හැකි ය
දානවසෙනසස	(සං)	-	දානයක් වශයෙන් මොහුට
සනනිටඨානමකාසි	(සං)	-	තීරණය කළේ ය
පරාමසි	(ක්‍රි)	-	අතගෑවේ ය/පරාමර්ශනය කළේ ය
භවභොගසුඛතථාය	(ස)	-	භවභෝග සැප පිණිස
හොතූති	(සං)	-	වේවා යැයි
දුචඡාදිතතතා	(සං)	-	(ශරීරය) මනාව නොවසන ලද බැවින් (නිර්වස්ත්‍ර හෙයින්)
මහාමගගං	(ස)	-	ප්‍රධාන මාර්ගය
ජංඝාමගෙගන	(ස)	-	අඩි පාරකින්
දවාදසයොජනිකෙ	(ස)	-	යොදුන් දොළොසක්
කණකවිමානෙ	(ස)	-	රන් විමනෙක
නෙකචඡරාසහසසපරිවුතො	(ස)	-	නොයෙක් දහස් ගණනක් දිව්‍ය අප්සරාවන් පිරිවරණ ලද්දේ
නිබබතති	(ක්‍රි)	-	ඉපදුණි
පරිවාරෙතවා	(පූ.ක්‍රි)	-	පිරිවරා
තියොජනිකෙ	(ස)	-	යොදුන් තුනක් වූ
කපපරුකඛා	(ස)	-	කල්ප වෘක්ෂයෝ
පවෙදෙනෙතා	(ක්‍රි)	-	ප්‍රකාශ කරන්නේ
සකසනතකං	(ස)	-	තම සන්තකයේ ඇති
දිබබමිසසරියං	(සං)	-	දිව්‍යමය සැප සම්පත්
වරං	(නි)	-	උතුම් වූ

අභ්‍යාස

01. ''දානං සග්ගස්ස සොපාණං'' යන ඡේදය සිංහලට නගන්න.

02. පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පාලියෙන් පිළිතුරු සපයන්න.

i. දුග්ගතමනුස්සො කස්මිං ගාමෙ වසති ?
ii. ගාමං ගච්ඡන්තො සො කිත්තකානි වත්ථානි පාරුපි?
iii. එකො චොරො කිමත්ථාය තං අනුබන්ධි ?
iv. චොරං දිස්වා සො කිං චින්තෙසි ?
v. කාලකතො සො කත්ථ නිබ්බත්ති?

03. පිළිතුරු සපයන්න.

i. පාටලීපුත්‍ර නගරය සම්බන්ධ ඓතිහාසික ශාසනික සිද්ධියක් නම් කරන්න.
ii. බුදුදහම අනුව දුප්පත්ව ඉපදීමට හේතු කවරේද?
iii. බුදුරදුන් වදාළ පරිදි වස්ත්‍ර දීමේ ප්‍රයෝජන මොනවා ද ?
iv. අල්ප දෙයක් දන් දී මහේශාක්‍ය සම්පත් විඳි තවත් චරිත දෙකක් නම් කරන්න.
v. මෙම කථා පුවතින් ගතහැකි ජීවිතාදර්ශ දෙකක් ලියන්න.

04. මුල් පාලි ඡේදයේ වාක්‍ය රීතිය අනුගමනය කරමින් පහත ඡේදය පාලියට නගන්න.

පෙර ලක්දිව අනුරාධපුරයේ මහවැව නම් ගමක් විය. එහි වෙසෙන එක්තරා දුප්පත් ගොවියෙක් දිනපතා කුඹුරට යන්නේ බත්මුලක් (හත්තපුටං) රැගෙන යයි. ඉක්බිති එක් දවසක් එක් මගියෙක් (අද්ධිකො) දුර දී ම ඔහු දැක බත්මුල ඉල්ලන්නට ඔහු ලුහුබැන්දේ ය. මොහු අවුත් අනිවාර්යෙන් මාගේ බත්මුල ඉල්ලන්නේ ය.මම දානයක් ලෙස මොහුට මෙය දෙන්නෙමි'යි සිතී ය. ඉක්බිති ඒ ගොවියා සිත පහදාගෙන මේ දානය සැප පිණිස වේවා'යි දන් දී යන්නේ අතරමග දී සර්පයෙකු විසින් දෂ්ට කරන ලද්දේ කළුරිය කොට දිව්‍ය ලෝකයේ උපන්නේ ය.

නාමපද

යම් කෙනෙකු හෝ යම් දෙයක් හෝ යම් ගුණයක් හෝ යම් සිද්ධි මාත්‍රයක් හෝ හැඳින ගැනීම සඳහා යොදනු ලබන සංඥාවන්ට **නාම** යැයි කියනු ලැබේ.

උදා :-

බුද්ධ, මනුස්ස, සෙත, ගච්ඡන්ත, රුක්ඛ

නාමපද ප්‍රභේද

නාම නාම, සමාස නාම, තද්ධිත නාම, කෘදන්ත නාම යැයි නාම පද පිළිබඳ ප්‍රභේද හතරක් වේ. ඊට අමතරව තවත් විවිධ ප්‍රභේදයන් ද දැකගත හැක. බාලාවතාරයේ නාම පිළිබඳ දක්වා ඇති ප්‍රභේදයන් මෙසේ ය.

<table>
<tr><th colspan="2">නාමපද ප්‍රභේද</th><th>උදාහරණ</th></tr>
<tr><td colspan="2">පුල්ලිංග නාම</td><td>බුද්ධ, නාග, දෙව, මනුස්ස, අත්ත, රාජ, ගුණවන්තු, අග්ගි, දණ්ඩි, භික්ඛු, නත්තු</td></tr>
<tr><td colspan="2">ඉත්ථිලිංග නාම</td><td>කඤ්ඤා, රත්ති, නදී, ජම්බු, මාතු, ධීතු, අජා, එළකා, මාතුලානි, ගොතමී, ගුණවතී, මහන්තී</td></tr>
<tr><td colspan="2">නපුංසකලිංග නාම</td><td>චිත්ත, පුඤ්ඤ, පාප, ඵල, චක්ඛු, වසු, ධනු, මන, සිර, උර, තෙජ, යස, තප, පය, අට්ඨි</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ද්විලිංග නාම</td><td>පුමිත්ථිලිංග
(පුරුෂ - ස්ත්‍රී ලිංග)</td><td>කට, සට, යට්ඨි, මුට්ඨි, සින්ධු, රේණු,</td></tr>
<tr><td>පුමනපුංසකලිංග
(පුරුෂ නපුංසක ලිංග)</td><td>ධම්ම, කම්ම, කුසුම, සංඝ, පදුම, අස්සම, විහාර, සරීර, සුවණ්ණ, වණ්ණ, කහාපණ, භවන, භුවන, යොබ්බන, ආයන, සයන, ඕදන, ආකාස</td></tr>
<tr><td>ඉත්ථි නපුංසකලිංග
(ස්ත්‍රී නපුංසක ලිංග)</td><td>නගර, අච්චි</td></tr>
<tr><td colspan="2">සබ්බනාම (සර්ව නාම)</td><td>සබ්බ, කතර, කතම, උභය, අඤ්ඤ, අඤ්ඤතර, පුබ්බ, පර, අපර, දක්ඛිණ, උත්තර, ය, ත, එත, කිං, ඉම, අම්හ, තුම්හ</td></tr>
<tr><td colspan="2">සංඛ්‍යානාම (සංඛ්‍යා ශබ්ද නාම)</td><td>එක, ද්වි, ති, චතු, පංච, අට්ඨාරස</td></tr>
<tr><td colspan="2">අලිංග නාම (මේවා ලිංග භජනය නොකරන නාමපද වේ. මේ සඳහා අව්‍ය තද්ධිතපද යෙදේ)</td><td>සබ්බත්ථ, එත්ථ, කුහිං, සබ්බදා, කත්ථ, කදා, කුදාචනං</td></tr>
</table>

නාම වරනැගීම

නාම පදයක මූලික ස්වරූපය ශබ්ද ප්‍රකෘතිය යි. එයට විභක්ති ප්‍රත්‍යය එක් කළ විට නාම පදයක් සාදාගත හැකි ය. එසේ සාදාගනු ලබන නාමපදය විභක්තීන්හි වරනැගිය හැකි ය. බාලාවතාරයේ එම විභක්ති ප්‍රත්‍යය මෙසේ දක්වා ඇත.

සි යො ඉති පඨමා,
අං යො ඉති දුතියා,
නා හි ඉති තතියා,
ස නං ඉති චතුත්ථී,
ස්මා හි ඉති පඤ්චමී,
ස නං ඉති ඡට්ඨී,
ස්මිං සු ඉති සත්තමී, ලෙසිනි.

විභක්ති ප්‍රත්‍යය මාලාව

බාලාවතාරයේ ප්‍රත්‍යය දක්වා ඇත්තේ විභක්ති හතකට පමණි. එහෙත් සාමාන්‍ය වරනැගීමේ දී විභක්ති නවයක් භාවිත වේ. එහි දී ආලපන හා කරණ යනුවෙන් විභක්ති දෙකක් ගැනේ. ආලපන විභක්ති ප්‍රත්‍යය වන්නේ ප්‍රථමාවේ ප්‍රත්‍යයන් ම ය. කරණ විභක්ති ප්‍රත්‍යය වන්නේ තතියා විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් ම ය. ඒ අනුව විභක්ති නවයේ ප්‍රත්‍යය මෙසේ ය.

විභක්ති	එකවචන	බහුවචන	බාලාවතාර සූත්‍රය	අර්ථය
පඨමා	සි (ඔ)	යො (ආ)	ලිංගත්ථෙ පඨමා	ලිංගාර්ථය
ආලපන	සි (අ, ආ)	යො (ආ)	ආලපනෙ ච	ආලපනාර්ථය
දුතියා	අං (අං)	යො (එ)	කම්මත්ථෙ දුතියා	කර්මාර්ථය
තතියා	නා (එන)	හි (එභි, එහි)	කත්තරි ච	කර්තෘ අර්ථය
කරණ	නා (එන)	හි (එභි, එහි)	කරණෙ තතියා	කරණ අර්ථය
චතුත්ථී	ස (ආය, අස්ස)	නං (ආනං)	සම්පදානෙ චතුත්ථී	සම්ප්‍රදාන අර්ථය
පඤ්චමී	ස්මා (මහා,ස්මා)	හි (එභි, එහි)	අපාදානෙ පඤ්චමී	වෙන්වීමේ අර්ථය
ඡට්ඨී	ස (ස්ස)	නං (ආනං)	සාමිස්මිං ඡට්ඨී	ස්වාමිත්ව අර්ථය
සත්තමී	ස්මිං (මහි, ස්මිං)	සු (එසු)	ඔකාසෙ සත්තමී	ආධාර අර්ථය

විභක්ති ප්‍රත්‍යය යොදා නාමපදයක් සාදාගන්නා ආකාරය මෙසේ ය.

බුද්ධ + සි - තතො ච විභත්තියො
බුද්ධ් +අ + සි - පුබ්බමධොඨිතමස්සරං සරෙන වියොජයෙ
බුද්ධ් + ඔ - සො
බුද්ධ් + ඔ - සරලොපො මාදෙසප්පච්චයාදිම්හි සරලොපෙ තු පකති
බුද්ධො - නයෙ පරං යුත්තෙ

බුද්ධ + යො - තතො ච විභත්තියො
බුද්ධ් +අ + යො- පුබ්බමධොඨිතමස්සරං සරෙන වියොජයෙ
බුද්ධ් +අ +ආ - සබ්බයොනීන මා එ
බුද්ධ් +ආ - සරලොපො මාදෙසප්පච්චයාදිම්හි සරලොපෙ තු පකති
බුද්ධා - නයෙ පරං යුත්තෙ

මේ අයුරින් නාමපද සාධනයේ දී විභක්ති ප්‍රත්‍යයන්ට ආදේශ සිදුවන ආකාරය බාලාවතාරයේ නාම කාණ්ඩයේ දක්වා ඇත.

උකාරන්ත ගුණවන්තු සද්දා - පුල්ලිංග

විභත්ති	එකවචන	බහුවචන
පඨමා	ගුණවා, ගුණවන්තො (ගුණවතා)	ගුණවන්තො, ගුණවන්තා (ගුණවත්හු)
ආලපන	(හෙ) ගුණවං, ගුණව, ගුණවා	(භවන්තො) ගුණවන්තො, ගුණවන්තා, (පිංවත් ගුණවතුනි)
දුතියා	ගුණවන්තං (ගුණවතා)	ගුණවන්තෙ (ගුණවතුන්)
තතියා	ගුණවතා, ගුණවන්තෙන (ගුණවතා විසින්)	ගුණවන්තෙහි, ගුණවන්තෙභි (ගුණවතුන් විසින්)
කරණ	ගුණවතා, ගුණවන්තෙන (ගුණවතා කරණකොට)	ගුණවන්තෙහි, ගුණවන්තෙභි (ගුණවතුන් කරණකොට)
චතුත්ථී	ගුණවතො, ගුණවන්තස්ස (ගුණවතාට)	ගුණවතං, ගුණවන්තානං (ගුණවතුන්ට)
පඤ්චමී	ගුණවතා, ගුණවන්තම්හා, ගුණවන්තස්මා (ගුණවතාගෙන්)	ගුණවන්තෙහි, ගුණවන්තෙභි (ගුණවතුන්ගෙන්)
ඡට්ඨී	ගුණවතො, ගුණවන්තස්ස (ගුණවතාගේ)	ගුණවතං, ගුණවන්තානං (ගුණවතුන්ගේ)
සත්තමී	ගුණවති, ගුණවන්තෙ, ගුණවන්තම්හි, ගුණවන්තස්මිං (ගුණවතා කෙරෙහි)	ගුණවන්තෙසු (ගුණවතුන් කෙරෙහි)

ඉත්ථිලිඞ්ග

විභත්ති	එකවචන	බහුවචන
පඨමා	ගුණවතී	ගුණවන්තී, ගුණවන්තියො
ආලපන	(භොති) ගුණවති	(භොතියො) ගුණවන්තියො
දුතියා	ගුණවන්තිං	ගුණවන්තී, ගුණවන්තියො
තතියා	ගුණවන්තියා	ගුණවන්තීභි, ගුණවන්තීහි
කරණ	ගුණවන්තියා	ගුණවන්තීභි, ගුණවන්තීහි
චතුත්ථී	ගුණවන්තියා	ගුණවන්තීනං
පඤ්චමී	ගුණවන්තියා	ගුණවන්තීභි, ගුණවන්තීහි
ඡට්ඨී	ගුණවන්තියා	ගුණවන්තීනං
සත්තමී	ගුණවන්තියං, ගුණවන්තියා	ගුණවන්තීසු

නපුංසකලිඞ්ග

විභත්ති	එකවචන	බහුවචන
පඨමා	ගුණවං	ගුණවන්තා, ගුණවන්තානි
ආලපන	(හෙ) ගුණවං, ගුණව, ගුණවා	ගුණවන්තා, ගුණවන්තානි
දුතියා	ගුණවන්තං	ගුණවන්තෙ, ගුණවන්තානි
තතියා	ගුණවතා, ගුණවන්තෙන	ගුණවන්තෙභි, ගුණවන්තෙහි
කරණ	ගුණවතා, ගුණවන්තෙන	ගුණවන්තෙභි, ගුණවන්තෙහි
චතුත්ථී	ගුණවතො, ගුණවන්තස්ස	ගුණවතං, ගුණවන්තානං
පඤ්චමී	ගුණවතා, ගුණවන්තම්හා, ගුණවන්තස්මා	ගුණවන්තෙභි, ගුණවන්තෙහි
ඡට්ඨී	ගුණවතො, ගුණවන්තස්ස	ගුණවතං, ගුණවන්තානං
සත්තමී	ගුණවති, ගුණවන්තෙ, ගුණවන්තම්හි, ගුණවන්තස්මිං	ගුණවන්තෙසු

මඝවා	- ශක්‍රයා	**කුලවා**	- කුලවතා
ඵලවා	- ඵල ඇත්තා	**යසවා**	- කීර්ති ඇත්තා
ධනවා	- ධනවතා	**සුතවා**	- ඇසූතැන් ඇත්තා
භගවා	- භාග්‍ය ඇත්තා	**හිමවා**	- හිම ඇත්තා
බලවා	- බල ඇත්තා	**සීලවා**	- සිල් ඇත්තා
පඤ්ඤවා	- නුවණ ඇත්තා	**සතිමා**	- සිහි ඇත්තා
ධිතිමා	- ධෛර්ය ඇත්තා	**ගතිමා**	- ගමන් ඇත්තා
මුතිමා	- ප්‍රඥාව ඇත්තා	**මතිමා**	- නුවණ ඇත්තා
ජුතිමා	- ශෝභා ඇත්තා	**හිරිමා**	- ලජ්ජා ඇත්තා
ථුතිමා	- ස්තුති කරන්නා	**රතිමා**	- ඇලුම් ඇත්තා
යතිමා	- තපස් ඇත්තා	**සුචිමා**	- පිරිසිදුකම ඇත්තා
කලිමා	- කිලිටු ඇත්තා	**බලිමා**	- බිලි ඇත්තා
කසිමා	- සීසෑම් ඇත්තා	**රුචිමා**	- කැමැත්ත ඇත්තා
බුද්ධිමා	- බුද්ධිමතා	**චක්ඛුමා**	- ඇස් ඇත්තා
බන්ධුමා	- නෑයන් ඇත්තා	**හෙතුමා**	- කාරණ ඇත්තා
සෙතුමා	- හේදඬු ඇත්තා	**කෙතුමා**	- කොඩි ඇත්තා
රාහුමා	- රාහු	**භානුමා**	- රශ්මි ඇත්තා
ඛාණුමා	- කණු ඇත්තා	**විජ්ජුමා**	- විදුලි ඇත්තා

යනාදී ශබ්ද ගුණවන්තු ශබ්දය මෙන් වරනැගේ.

ඒ ඒ පද පඨමා ආදී විභක්තිවල යෙදෙන ආකාරය පහත දැක්වේ. කළු අකුරින් මුද්‍රිත පද අදාළ විභක්තිය නියෝජනය කරයි.

විභත්තිය	විස්තරය	උදාහරණය
පඨමා	වාක්‍යයක උක්ත පදය තබනුයේ පඨමා විභක්තියෙනි. ලිංගාර්ථයේ ද යෙදේ.	**බුද්ධො** ධම්මං භාසති. සාමණෙරෙන **පාඨො** පඨීයතෙ.
ආලපන	ආමන්ත්‍රණ අර්ථය යෙදේ.	හෙ **කුමාර** උට්ඨාහි. හෙ **පුරිස** ගච්ඡ.
දුතියා	වාක්‍යයක ක්‍රියාවට යටත්වන පදය හෙවත් කර්ම පදය දුතියාවෙන් යෙදේ.	දාසො **ඔදනං** පචති. පුරිසො **රුක්ඛං** ඡින්දති.
තතියා	කර්තෘ අර්ථය යොදනුයේ තතියාවෙනි. කර්මකාරක වාක්‍යවල දී මෙය යෙදේ.	**උපාසකෙන** පදීපො ජාලීයතෙ. **කස්සකෙහි** ඛෙත්තානි කසීයන්තෙ.

කරණ	කරණාර්ථය ප්‍රකාශ කරනුයේ කරණ විභක්තියෙනි.	සිසෙසා **ලෙඛනියා** ලිඛති. අහං **පාදෙහි** ගච්ඡාමි.
චතුත්ථි	යම් දෙයක් කැමැත්තෙන් ප්‍රදානය කිරීමේ දී එය ලබන්නා තබනුයේ චතුත්ථි විභක්තියෙනි.	උපාසකො **භික්ඛුස්ස** දානං දෙති. චාගී **යාචකස්ස** ධනං දෙති.
පඤ්චමී	වෙන්වීමේ අර්ථය ප්‍රකාශ කරනුයේ පඤ්චමී විභක්තියෙනි.	ඵලං **රුක්ඛම්හා** පතති. වනිතායො **වනම්හා** දාරුං ආහරන්ති.
ඡට්ඨී	යමක අයිතිය ප්‍රකාශ කරනුයේ ඡට්ඨී විභක්තියෙනි.	**බුද්ධස්ස** සාවකා සප්පුරිසා හොන්ති. **දාරකස්ස** මාතා ආහාරං ආහරති.
සත්තමී	ක්‍රියාව සිදුවීමට ආධාර වන තැන යොදනුයේ සත්තමී විභක්තියෙනි.	සාමණෙරා **පරිවෙණෙ** උග්ගණ්හන්ති. ගාමවාසී භික්ඛු **ආරාමෙ** වසති.

විශේෂණ පද

භාෂා ව්‍යවහාරයේ දී නාමපදයක් මුලට විශේෂණ පද යොදා ලිවීමට හා කථා කිරීමට සිදු වේ. එහි දී විශේෂණ පද හා විශේෂ්‍ය පද යනුවෙන් දෙකක් ඇත. යම් පදයක් විස්තර කරන පද **විශේෂණ පද** නම් වේ. මෙහි දැක්වූ **ගුණවන්තු** ආදී ශබ්දත් **ගච්ඡන්ත** ආදී ශබ්දත් සර්වනාම ශබ්දත් බොහෝ විට විශේෂණ පද වශයෙන් යෙදේ. පාලි රීතියට අනුව විශේෂණ විශේෂ්‍ය පද හැම විට ම ලිඞ්ගයෙන්, විභක්තියෙන් හා වචනයෙන් සමාන විය යුතු ය.

පුල්ලිඞ්ග	ඉත්ථිලිඞ්ග	නපුංසකලිඞ්ග
ගච්ඡන්තො පුරිසො	ගච්ඡන්තියො වනිතායො	රත්තං වත්ථං
ධාවන්තා බාලකා	ධාවන්තී බාලිකා	පතිතානි ඵලානි
ලිඛන්තං ලෙඛකං	ලිඛන්තී ලෙඛිකායො	ධාවන්තං රථං

විශේෂණ පද වාක්‍යවල යෙදෙන අයුරු පහතින් දක්වේ.

පුල්ලිඞ්ග ඃ-
සො ගච්ඡන්තො පුරිසො මුහුත්තං නිවත්තති.
(ඒ ගමන්කරන පුරුෂයා මොහොතක් නැවතී සිටියි.)

ඉත්ථිලිඞ්ග ඃ-
සා ගච්ඡන්තී වනිතා අත්තනො ගෙහං ගච්ඡති.
(ඒ යන්නා වූ වනිතාව තමන්ගේ නිවසට යන්නීය.)

නපුංසකලිඞ්ග ඃ-
තං පතිතං ඵලං අම්බං.
(ඒ වැටුණු ගෙඩිය අඹ ය.)

අභ්‍යාස

01. සිංහලට නගන්න.

i. සුද්ධොදනමහාරාජා කපිලවත්ථුපුරෙ වසි.
ii. මහාමායාදෙවී කාලං කත්වා තුසිතපුරෙ නිබ්බත්ති.
iii. රාහුලකුමාරො දහරකාලෙයෙව අරහත්තං පාපුණි.
iv. සිද්ධත්ථකුමාරො ඡ වස්සං දුක්කරකිරියං අකාසි.
v. භගවා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවත්තෙසි.

02. සිංහලට නගන්න.

i. භගවා පඤ්ඤාවන්තානං ධම්මං දෙසෙසි.
ii. සුතවා අරියසාවකො සීලවන්තීනං උපාසිකානං අභිධම්මකථං කථෙසි.
iii. බන්ධුමා යසවන්තං සෙට්ඨිං උපසංකමිත්වා ධීතරං යාචි.
iv. ථාමවන්තා කුමාරා ඵලවන්තං රුක්ඛං ආරුහිංසු.
v. බලවා පුරිසො වෙගෙන ගන්ත්වා ධජං ගණ්හි.

03. පහත නාම පදයන්හි විභක්තිය හා වචනය ලියන්න.

i. භගවති	ii. අඤ්ඤතරස්මිං	iii. ගච්ඡන්තානං	iv. අටවිං
v. වත්ථං	vi. අහං	vii. චිත්තෙන	viii. අඤ්ඤෙන
ix. මග්ගෙන	x. විමානෙ		

04. ධනවන්තු ශබ්දය පුල්ලිංගයේ සියලු විභක්තිවල වරනගා අර්ථය ද ලියන්න.

05. පිළිතුරු සපයන්න.

i. පුම්ස්ත්‍රීලිංග ශබ්ද 5ක් නම් කරන්න.
ii. ප්‍රශ්නවාචී සර්වනාම තුනක් නම් කරන්න.
iii. ඉත්‍ථීලිංග නාම 5ක් නම් කරන්න.
iv. 'සබ්බයොනීන මා ඒ' සූත්‍රයේ අර්ථය ලියා උදාහරණ දෙන්න.
v. ගුණවන්තු ශබ්දය මෙන් වරනැගෙන ශබ්ද 5ක් නම් කරන්න.